

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Poyafzal - Ustki qism, astar va paypoqlarni sinash usullari - Terlashga qarshilik

Rasmiy nashr

NATIONAL STANDARD OF UZBEKISTAN

Footwear — Test methods for uppers, linings and insoles — Perspiration resistance

Official edition

**Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutloq
huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli**

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Poyafzal - Ustki qism, astar va paypoqlarni sinash usullari - Terlashga qarshilik

Rasmiy nashr

(ISO 22652:2002, IDT)

O'ZBEKISTON STANDARTLAR INSTITUTI

Toshkent

SO‘Z BOSHI

1. O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan ISHLAB CHIQILDI VA TASDIQLASHGA TAQDIM ETILDI.

2. O‘zbekiston standartlar institutining 2024 yil 15-iyuldagi 37/XSt-sonli buyrug‘i bilan TASDIQLANDI.

3. Ushbu standart ISO 22652:2002 “Footwear — Test methods for uppers, linings and insoles — Perspiration resistance” standartiga aynan o‘xshash

4. DASTLABKI JORIY ETILISHI

Ushbu standartni va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida joriy etish haqidagi axborot O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi tomonidan nashr etiladigan ko‘rsatkichda chop etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi tomonidan nashr etiladigan axborot ko‘rsatkichida chop etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston hududida rasmiy chop etish mutloq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

Mundarija

1 Qo‘llash doirasi	1
2 Standartlarga havolalar	1
3 Ta’riflar	1
4 Jihozlar va materiallar	1
5 Namuna olish va konditsionerlash	2
6 Sinov usuli	2
7 Natijalarni ifodalash	2
8 Sinov hisoboti	2
Bibliografik ma’lumotlar	5

Muqaddima

ISO (Xalqaro standartlashtirish tashkiloti) - milliy standartlar organlarining (ISO a'zolari) butun dunyo federatsiyasi. Xalqaro standartlarni tayyorlash bo'yicha ishlar odatda ISO texnik qo'mitalari orqali amalga oshiriladi. Texnik qo'mita tashkil etilgan mavzudan manfaatdor bo'lgan har bir a'zo organ ushbu qo'mitada vakillik qilish huquqiga ega. Ishda ISO bilan hamkorlikda xalqaro tashkilotlar, davlat va nodavlat tashkilotlar ham ishtirok etmoqda. ISO xalqaro elektrotexnika komissiyasi (IEC) bilan elektrotexnika standartlashtirishning barcha masalalarida yaqindan hamkorlik qiladi.

Xalqaro standartlar ISO/IEC direktivalarining 2-qismida keltirilgan qoidalariga muvofiq ishlab chiqilgan.

Texnik qo'mitalarning asosiy vazifasi xalqaro standartlarni tayyorlashdir. Texnik qo'mitalar tomonidan qabul qilingan Xalqaro standartlar loyihalari ovoz berish uchun a'zo organlarga yuboriladi. Xalqaro standart sifatida e'lon qilish ovoz beruvchi a'zo organlarning kamida 75% tomonidan ma'qullanishi kerak.

Ushbu hujjatning ayrim elementlari patent huquqlarining predmeti bo'lishi mumkinligiga e'tibor qaratiladi. ISO patent huquqlarining birortasini yoki barchasini aniqlash uchun javobgar emas.

ISO 22652 standarti CEN (EN 12801:2001 kabi) tomonidan tayyorlangan va ISO a'zo organlar tomonidan tasdiqlanishi bilan bir qatorda, ISO/TC 216 poyabzal texnik qo'mitasi tomonidan maxsus "tezkorlik tartibi" ostida qabul qilingan.

Xalqaro standartlashtirish maqsadlari uchun EN 12801 da ekvivalentlari ko'rsatilmagan tegishli xalqaro va Yevropa standartlari ro'yxati ZZ ilovasiga qo'shilgan.

Ushbu xalqaro standartda takrorlangan EN 12801 versiyasi EN 12801/A1:2001 tuzatishni o'z ichiga oladi.

Ushbu Evropa standarti CEN/TC 309 "Oyoq kiyim" Texnik qo'mitasi tomonidan tayyorlangan, uning kotibiyati AENOR tomonidan amalga oshiriladi.

Ushbu Evropa standartiga milliy standart maqomi eng kechi 2000 yil avgustgacha bir xil matnni nashr qilish yoki tasdiqlash yo'li bilan beriladi va ziddiyatli milliy standartlar 2000 yil avgustidan kechiktirmay bekor qilinadi.

CEN/CENELEC ichki qoidalariga muvofiq, quyidagi mamlakatlarning milliy standartlar tashkilotlari ushbu Yevropa standartini amalga oshirishlari shart: Avstriya, Belgiya, Chexiya, Daniya, Finlyandiya, Fransiya, Germaniya, Gretsiya, Islandiya, Irlandiya, Italiya, Lyuksemburg, Niderlandiya, Norvegiya, Portugaliya, Ispaniya, Shvetsiya, Shveytsariya va Buyuk Britaniya.

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

**POYAFZAL - USTKI QISM, ASTAR VA PAYPOQLARNI SINASH USULLARI -
TERLASHGA QARSHILIK**

**ОБУВЬ — МЕТОДЫ ИСПЫТАНИЙ ВЕРХА, ПОДКЛАДКИ И СТЕЛЕК —
УСТОЙЧИВОСТЬ К ПОТООТДЕЛЕНИЮ**

**FOOTWEAR — TEST METHODS FOR UPPERS, LININGS AND INSOCKS —
PERSPIRATION RESISTANCE**

Amalga kiritish sanasi 15.09.2024 y.

1 Qo'llash doirasi

Ushbu Evropa standarti inson terisidan kelib chiqqan taglik, astar yoki paypoqlarning eskirishini aniqlash usulini belgilaydi.

2 Standartlarga havolalar

Ushbu Yevropa standarti sanasi ko'rsatilgan yoki sanasi ko'rsatilmagan ma'lumotnomalarni, boshqa nashrlarning qoidalarini o'z ichiga oladi. Ushbu me'yoriy havolalar matnning tegishli joylarida keltirilgan va nashrlar quyida keltirilgan. Sana ko'rsatilgan havolalar, ushbu nashrlarning har qandayiga keyingi o'zgartirishlar yoki qayta ko'rib chiqishlar uchun ushbu Evropa standartiga faqat o'zgartirish yoki qayta ko'rib chiqish yo'li bilan kiritilganida qo'llaniladi. Sana ko'rsatilmagan havolalar uchun havola qilingan nashrning so'nggi nashri qo'llaniladi.

EN 12222 Poyafzal - poyabzal va poyabzal uchun butlovchi qismlarni konditsionerlash va sinovdan o'tkazish uchun standart atmosferalar.

prEN 13400: 1998 Poyafzal - poyabzal uchun komponentlarning namunaviy joylashuvi

3 Ta'riflar

Ushbu standart maqsadlari uchun quyidagi ta'rif qo'llaniladi:

3.1 terlashga qarshilik

sinovdan o'tgan komponentning hajmi va tashqi ko'rinishining o'zgarishi bilan o'lchanadigan sun'iy ter eritmasi ta'siriga qarshilik

4 Jihozlar va materiallar

Quyidagi jihozlar va materiallardan foydalanish kerak:

4.1 Sinov qismini $35\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 1\text{ }^{\circ}\text{C}$ va $40\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 1\text{ }^{\circ}\text{C}$ ga qizdirish uchun pech.

4.2 0,1 mm aniqlikda o'lchashga qodir o'lchov jihozlari, shtangentsirkullar yoki shunga o'xshashlar.

4.3 Sinov qismlarini pastki qismga qo'yish mumkin bo'lgan mos o'lchamdagi ko'zoynaklar yoki tekis taglikli idishlar.

4.4 Ishqorli terlash eritmasi, 1 litr eritmada:

- l-histidin monohidroklorid monohidrat:	5,00 g;
- Natriy xlorid:	5,00 g;
- Dinatriy vodorod ortofosfat dihidrat:	2,50 g.

Tayyorlangandan keyin eritma 0,1 M natriy gidroksid eritmasi bilan pH 8 ga keltiriladi.

5 Namuna olish va konditsionerlash

Poyabzaldan (60 mm ± 20 mm) x (60 mm ± 20 mm) o'lchamdagi sinov qismini kesib oling, komponent yoki komponentni taqdim etilgan tarzda kesib oling. Berilgan o'lchamlarga ko'ra, sinov qismlarini namuna ruxsat beradigan darajada kesib oling.

Kamida ikkita sinov bo'lagi kerak.

Agar sinov qismi poyabzal yoki kesilgan komponentdan olingan bo'lsa, namuna olish prEN 13400:1998 ga muvofiq amalga oshirilishi kerak.

Sinov qismlarini EN 12222 ga muvofiq, kamida 24 soat davomida tozalang.

6 Sinov usuli

6.1 Shartli sinov qismida har tomondan 5 mm masofada parallel chiziqlar chizilgan (1-rasmga qarang)

6.2 O'lchov moslamasi bilan (4.2 ga qarang) A-B, C-D, E-F va G-H masofalarini o'lchash.

6.3 Sinov qismini sun'iy teri eritmasi solingan idishga joylashtiring (4.4-bandga qarang). Sinov qismi shunday joylashtirilishi kerakki, teri eritmasi kichik og'irlik qo'shilishi orqali sinov qismining yuqori qismiga yetib boradi. Keyin butun kolleksiya 24 soat davomida 35 °C haroratda quritadigan pechga (4.1 ga qarang) joylashtiriladi.

6.4 Probirka teri eritmasidan chiqariladi, distillangan suv bilan yuviladi va pechga 24 soat davomida 40 °C haroratda qo'yiladi.

6.5 Sinov qismini quritadigan pechdan oling va EN 12222 ga muvofiq normallashtirilgan atmosferada 24 soatga qoldiring.

6.6 6.3, 6.4 va 6.5-bosqichlarni besh marta takrorlang.

6.7 A-B, C-D, E-F va G-H masofalarini o'lchash.

O'lchov paytida, agar taxlangan bo'lsa, sinov qismini oching.

6.8 Agar so'ralsa, ishlov berishdan oldin va keyin materialning mexanik kuchini aniqlash mumkin (tortishish kuchi yoki uzilishga chidamlilik).

7 Natijalarni ifodalash

7.1 Tenglamalar bo'yicha chiziqli qisqarishni (uzunlik va kenglik bo'ylab) hisoblang:

$$k_a = \frac{L_{1a} - L_{2a}}{L_{1a}} \times 100$$

Bu yerda

k_a - a yo'nalishi bo'yicha qisqarish, foiz sifatida ifodalanadi

L_{1a} - A-B va C-D ning o'rtacha boshlang'ich uzunligi (6.2 ga qarang)

L_{2a} - tasvirlangan tuzatishdan keyin A-B va C-D ning o'rtacha uzunligi (6.7 ga qarang)

Natijalarni 0,5% aniqlik bilan ifodalang.

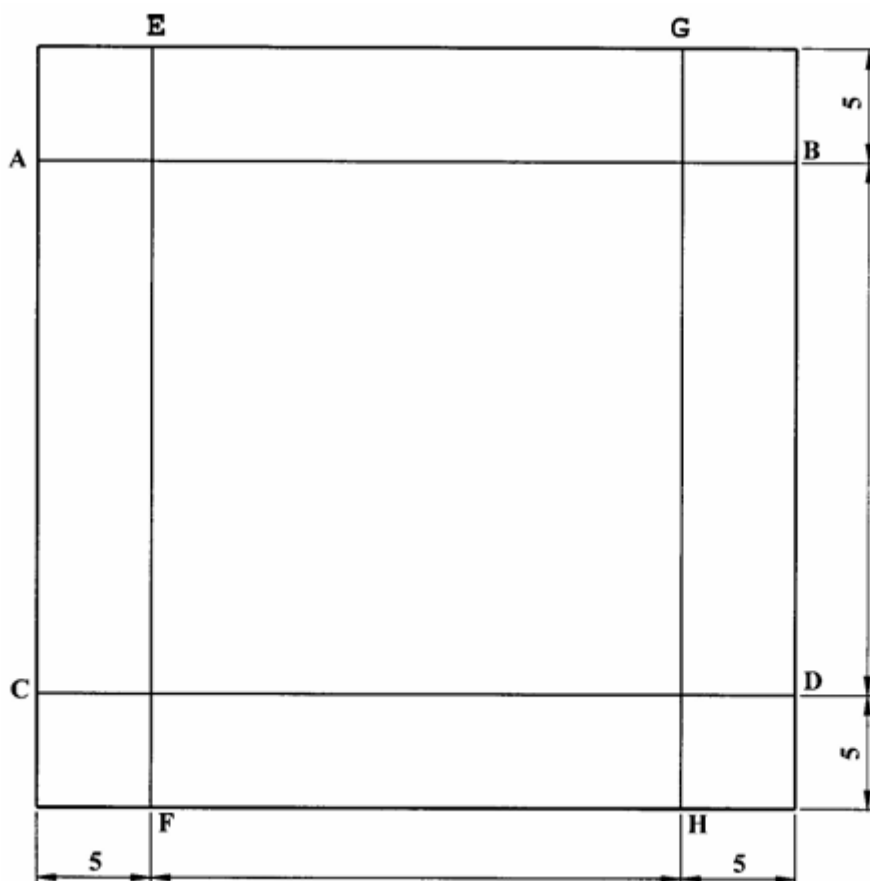
7.2 Agar kuchlanish yoki uzilish kuchi sinovi o'tkazilgan bo'lsa, bu natijani har bir yo'nalish uchun kvadrat metr uchun paskal yoki nyutonda ifodalang.

8 Sinov hisoboti

Sinov hisobotida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

- 7.1 va 7.2 ga muvofiq ifodalangan natijalar;
- sinovdan o'tgan namunalarning to'liq tavsifi, shu jumladan tijorat uslublari, kodlari, ranglari, tabiati va boshqalar;
- tegishli hollarda namuna olish tartibining tavsifi;
- sinov usuliga havola;
- standart sinov tartibidan har qanday og'ish tafsilotlari;
- sinov sanasi.

O'lchamlar millimetrda

1-rasm - Sinov qismining belgilanishi

Ilova ZZ
(ma’lumot)

2-bandda keltirilgan Evropa standartlariga o‘xshash xalqaro standartlar ro‘yxati

Yevropa standarti	Xalqaro standart
EN 12222:1997	ISO 18454:2001
EN 13400:2001 ¹⁾	ISO 17709 ²⁾
1) EN sifatida 2001 yil noyabr oyida nashr etilgan. 2) Chop etish uchun.	

